

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GOŃCZĄCZYSTOCHOWSKI

Poświęcony sprawom miejscowym oraz

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny, i literacki
Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:

miejscowych i zamiejscowych	Rb. 6.—
Rocznica	" 3.—
Kwartalnie	" 1.50
Miesięcznie	" 50

Adres Redakcji i Administracji Czeszochowa Aleja II Nr. 38, telefon Nr. 50, akrytyka postowa Nr. 21.
Redaktor przyjmuje od godz. 7-ej do 8-jej wieczorem.
Redakcja nie wraca; za artykuły, nie oznaczone z góry ceną, honorarjów redakcja. wypłacać nie będzie. Prenumeratę i ogłoszenia w Czeszochowie przyjmują wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Dzienników i Ogłoszeń, 8. Dom Handlowy L. i R. Meisli i S-ka Krad. Prsed. 53. Krajowa Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116. w Moskwie L. i R. Meisli i S-ka, Biuro ogłoszeń I. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w S. mowcu W. Badurski, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 30 k., na IV-jej 10 k. Reklamy i Nekrologja za wiersz 20 k. Nadesłane za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

Reprezentantem „Gońca Czeszochowskiego” na Sanktamborsku i Zagłębie Dąbrowskie jest p. **Wacław Badurski** (Sanktamborski, hotel „Warszawski”).

Reprezentacją „Gońca Czeszochowskiego” na Zawiercie objęła księgarnia pani **Z. Hubickiej** Tamże ogłoszenia do „Gońca Czeszochowskiego”.

Prenumeratę na „Gońca Czeszochowskiego” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan **A. Nowakowski**.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedzielę i święta od 3 po poł.

Oddział I. **Manewry kozaków dońskich; Spotkanie prezydenta Falièresa w Sztokholmie; Dorozka przed.** Oddział II. **Idylla indyjska** (dram. w kol.); **Miłość emerykanki.** Oddział III. **Tresura psów; Hypnotyzujący służący; Łatwozapalne serce.**

Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach. — Ceny miejsc: 1-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krzesło w łoży po 50 kop. Gale- rja 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płać połowę. Dyrektor **B. Zarzecki**.

Lekarz d-ta Grejniec

przyjmując codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu.
i Aleja № 10, dom p. Rajchowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon № 108.

Sala gimnastyki i fechtunków
Gabinet masażów i leczn. gimn.
St. KIFFERA
obecnie w „TIVOLI”.
Kompl. ty dla Pań, Panów i dzieci.
Tamże sól morską na reumatyzm i t. p. cierpienia.
Jan Szeffler jubiler, patrz ogl. ost. str.

KALENDARZYK.

D. 10 Października.
Mocza chrześcijańska: dzień Franciszka Borg. W. jutro Placydy i Zenydy P. p.
Wiedza stońska: godz. 6 m. 16, szachod. godz. 5 m. 15.
Długo dnia: 5 godzin 44 minut.
Wiadomości historyczne: 1410. Zwycięstwo Polaków nad Krzyżakami pod Koronowem. — 1828. Zdobyście Bajburga. — 1904. Bitwa pod Jantajem.

„Szkodliwe iluzje”.

Poseł Maklakow zamieścił w „Słowie” petersburskim artykuł p. t. „Szkodliwe iluzje”. Szkodliwa iluzja jest zdaniem posła wiara w ogłoszoną przez rząd maksymę—„pierwiej uspokojenie, potem reformy”. „Uspokojenie”, jak zaświadczyli general-gubernatorowie nastąpiło, jednak z reformami rząd nie śpieszy.

„Pośpiech—pisze Makarow—nie jest cechą mądrości państwowej i gdyby rząd podjął tylko niedość szybko, a obiecane reformy, się spóźniały, spór, ich dotyczący, mogłyby się zakończyć ugodą: prawda zawsze jest w środku. Ale rząd nie spóźnia się, tylko idzie wstecz. Uspokojenie przynosi za sobą nie reformy, bodaj nie śmiać, nie polepszenie, bodaj mało znaczne, ale szorstki i ostry ruch wstecz.”

„Fakt—pisze dalej Maklakow—staje przed nami w oszałamiającej jaskrawości: uspokojenie odsuwa reformy.”

Zdaniem Maklakowa sternik nawy państwowej, w którego konstytucyjność posel wierzy, swoją polityką toruje nieświadomie drogę reakcji, pomimo iż uchodzi za jej wroga, a obrońcę Dumy i systemu reprezentacyjnego rządów. Polityka, która na uspokojenie odpowiada wzmocnieniem władzy policyjnej i bezprawia.

„Szuka podstaw porządku nie w tym zdrowym nastroju społeczeństwa, które przesłaje widzieć w rządzie wroga, a w domysłach policyjnych i nieprzerwanym ucisku władzy. I dlatego te reformy, które wypłynęły z innej zasady, zostają cofane, jak tylko władza staje się silną o tyle, aby je zlikwidować.”

Można szczerze myśleć, że prawo — to

przeszkoda w rządzeniu, męcząca uległość społeczeństwa—to podstawa władzy. Taki pogląd był długo urzędowym, a i teraz możnaby go bronić, bo

„Jeżeli społeczeństwo przy najmniejszej swobodzie działania wszczynają rewolucję, jeżeli porządek utrzymuje się w nim tylko przez zakaz ruszania się, jeżeli ekscyzy epoki rewolucyjnej nie są rezultatem opóźnienia reform, nie są nieuniknionym chorobliwym objawem przejścia od starego do nowego, a leżą w samej naturze rosyjskiej i są jej cechą niezmienną—to znaczy Rosja nie dorosła do samorządu, a wtedy Duma jest w niej „wielkiem kłamstwem”.

Więc niebezpiecznie jest zmuszać do milczenia i uległości, bo to jest woda na młyn reakcji.

„Duma, której siła polega tylko na świadomości poparcia społeczeństwa, nie może istnieć w państwie, w którym społeczeństwo było zmuszone zamilknąć, w którym samo prawo jest bezbronne wobec naciągacza władzy. Walcząc przeciwko samodzielności społecznej, żądać uległej aprobaty „zamiarów rządu”, znosić i pochwałać bezprawia władzy—i obstawiać przy istnieniu Dumy, to wszystko jedno, co jedną ręką podlewać roślinę, a drugą obrywać jej korzenie”.

Po zduszeniu społeczeństwa i zatkanu mu gardła, przyjdzie reakcja na grunt gotowy i zmiecie Dumę, a z nią i Stołypina, nienawistnego jej obróć. Ale nie tylko reakcji służy, zdaniem Maklakowa, Stołypin. Służy on jeszcze rewolucji, odradzając psychologię rewolucyjną.

„Reformy są dawane tylko ze strachu przed powrotem rewolucyjnymi, zabezpieczyć je można tylko zupełnym zniszczeniem obecnej władzy—oto ta beznadziejna psychologia, która wytworzyła i obojętność społeczeństwa wobec zamiarów rządu, i skłonność do bezwzględnej krytyki i tolerowanie terroru i wreszcie fatalną myśl o powstaniu. I kurs, który obiera rząd, w miarę tego jak znika rewolucja, wskrzesza ten miniony nastrój. Ekscyzy rewolucji wychodzą z pamięci, a bezprawia władzy wzrastają”.

Pracy nad odrodzeniem kraju nie widać. „Przyjdzie dzień, kiedy potrzebne będzie współdziałanie społecznych sił, i społeczeństwo znowu będzie obojętne wobec tego, czego żąda godność państwa, a rzuci się z zapalem do bezpłodnej walki z władzą. Gubernatorowie pilnie o to się starają, a Stołypin niszcząc jedną ręką rewolucję, drugą przygotowuje nowy jej wybuch”.

Stołypin—kończy Maklakow—jest uważany za wroga i reakcji, i rewolucji, a tymczasem pracuje on tylko dla nich z zęmiotem i energią; spadek po nim będą brały one Skłodki od tylko tym, kto obstaruje przy nim. Dykredytyje tylko ten pogląd, który sam wyznaje, ten, który uczy, że odrodzenie Rosji jest możliwe bez nowej rewolucji i bez fatalnej katastrofy. Ale błada [Rosji, kiedy ta nadzieja będzie ostatecznie dobita”.

„Riecz” chwali artykuł Maklakowa. „Szczere i śmiałe, pełne zdumienia i oburzenia słowa Maklakowa, jak wybuch magneszji, nie oddaje ruchu, ale jaskrawo oświetla podstawowe kontury tego faktu politycznego, na który zostały skierowane promienie jego talentu. O tem, że formuła „pierwiej uspokojenie, potem reformy” w tłumaczeniu na język realny znaczy „pierwiej uspokojenie, potem reakcja” niema potrzeby mówić, teraz dopiero. O tem mówiliśmy tak dawno, jak dawno powstała ta formuła”.

„Roszija” na ten raz nie odpowiada sążnieniem „wyjaśnieniem”, czepia się tylko do Maklakowa, że napisał swój artykuł pod wpływem rozdrażnienia z powodu zakazu urzędzenia zgrupowania relacyjnego.

„P. Maklakow—pisze „Roszija”—grozi odrazu rewolucją i reakcją, ale rewolucją grozi ze szczególniejszym naciskiem, a przytem w słowach, które przyzwyczyliśmy się dotychczas słyszeć z ust Aładina lub Chwosta”.

„I wszystko to dlatego, że rząd zdecydował się rozszerzyć działanie prawa w liczbę innych i na p. Maklakowa”.

„Czy będzie rewolucja lub reakcja, czy też nie—zobaczymy; jedno tylko nie ulega wątpliwości już teraz: prawo obowiązuje i p. Maklakowa”.

Zbyt nieoglednie, jak na pismo, które chce interpelować politykę rządu, sprowadzać każdą niewygodną myśl polityczną do poziomu objawów urazy osobistej.

Program Uroczystości Jubileuszu A. Świętochowskiego w Warszawie.

Dnia 10 października. W sali techników o godz. 8 wieczorem zebranie powitalne dla uczestników zjazdu.

Dnia 11 paźdz. Posiedzenie sekcji literackiej w wielkiej sali Filharmonji od godziny 2 — 6; odczytanie referatów treści literackiej.

Przedtem posiedzeniem odczytanie odezwy Jubilat, oraz odczytanie adresów nadesłanych, jako wyrazów hołdu dla Jubilat.

Wieczorem przedstawienie sztuki A. Świętochowskiego „Ojciec Makary”.

Dnia 12 paźdz. Posiedzenie sekcji społecznej w wielkiej sali Filharmonji od g. 2—6; odczytanie referatów na temat kwestji społecznych.

Wieczorem o godz. 8 w sali teatru Wielkiego przedstawienie sztuki A. Świętochowskiego „Asparja”.

Dnia 13 paźdz. W sali Filharmonji od g. 2-jej—8 dalszy ciąg referatów społecznych. O g. 4 pop. posiedzenie sekcji szkolnej (miejsce będzie później wskazane) obejmujące referaty w kwestjach szkolnictwa ludowego.

Po zamknięciu posiedzenia, sekcji oświatowej, w salach gmachu techników wspólna ucsta pożegnalna dla uczestników zjazdu.

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Czeszochowie, Teatralna 13.

Węgiel z kop.: „Hr. Renard”, „Saturn”, „Reden”, „Towarz. Grodzieckie”
w ładunkach wagonowych z dostawą lub bez.

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, plakaty, obrazy, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzemieślniczym, wcho- dzące, od najwycześniejszych do najnowocześniejszych pod względem artystycznym wykonanie, ze wszystkich krefowych i szklanych, nych prima materjałów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od rzd modelowane i wysklepione. Zakład podaje nu się wykonywać roboty w miejscowościach najbliższych, informację, rysunki kosztowny na każde żądanie str.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski
Kruszyński i Proszowski w Czeszochowie,
Aleja III dom wstępn.

Skład materiałów białych

Bernarda LEWINA

w Częstochowie, Aleja I hotel Victoria

poleca na sezon jesienny i zimowy w ogromnym wyborze

Nowości Wełn

**Kostjumowe
Wizytowe
Czarne**

**Szewioty
Sukienka angielskie
Jedwabie**

**Wełny mundurkowe
Fartuszki pensjonarskie
KOŁDRY atlasowe i wełniane.**

DYWANY, CHODNIKI, FIRANKI, LINOLEUM.

Plisy gotowe „Prissimo“ do sukien w wszystkich kolorach nadzwyczaj praktyczne.

Dyrekcja Towarzystwa m. Częstochowy,

podaje do publicznej wiadomości, że w odbytem dnia 20 Września (8 października) 1908 roku XV losowaniu 5% listów zastawnych I-szej seryi rzezonego Towarzystwa, wylosowane następujące listy zastawne:

1000 rublowych № №	40, 481, 504, 578, 678, 1623, 1722.
500	64, 150, 186, 235, 339, 582, 853, 943.
250	283, 287, 528, 558, 596, 606, 753, 768.
100	55, 76, 98, 111, 122, 162, 264, 345, 406, 507, 514, 581, 548, 593, 614, 637, 640, 643, 650, 673, 743, 746, 769, 793, 838, 876, 912, 942, 954, 955, 963, 995, 1006, 1014, 1055, 1062, 1066, 1079, 1087, 1122, 1150, 1167, 1188, 1219, 1264, 1285, 1291, 1314, 1338, 1404, 1414, 1461, 1483, 1580, 1587, 1589, 1615, 1680, 1638, 1672, 1685, 1692, 1702, 1705, 1721, 1727, 1781, 1896, 1858, 1871, 1881, 1886, 1905, 1928, 2057, 2072, 2086, 2144, 2180, 2195, 2200, 2210, 2225, 2277, 2324, 2328, 2355, 2391, 2424, 2479.

Wypłata należności za powyższe listy, dopełnić się będzie w Kasie Towarzystwa i w Banku Handlowym w Warszawie jak również we wszystkich jego oddziałach, poczynając od 2 (15) Lutego 1909 r., powyższe listy zastawne przedstawione być winny do wypłaty z 1-m kuponem, z terminem płatności oznaczonym po dniu 2 (15) Lutego 1909 roku.

Nominalna wartość brakujących kuponów po strąceniu z niej 5% pobraną zostanie z należności za listy zastawne.

Listy zastawne po upływie lat 30, a kupony po upływie lat 10 od daty płatności t. j. od 2 (15) Lutego 1909 r. tracą swą wartość.

Sklep Galanteryjny

„Aleksandra“

filja pralni i farbiarni

Ch. G E B E R A.

Zaopatrzone w sezonowe trykotażę, kalosze, gorsety oraz damską i męską bieliznę, kołnierzyki, krawaty i t. p.

1334—3—1 **II-ga Aleja 41, Częstochowa.**

Restauracja pod Teatrem

Od **SOBOTY** codziennie od godz. 7 do 12

WIELKIE KONCERTY

Krakowskiej orkiestry składającej się z 11 osób

(6 kobiet i 5 mężczyzn)

pod dyrekcją **Jędrzejewskiego.**

Bufet i kuchnia zaopatrzone w najsmaczniejsze potrawy.

1328

Najlepsza Dezynfekcja

5—1

Surowy kwas karbolowy
Karbol wapienny

dla dezynfekcji ścieków, miejsc ustępowych etc.

polecają **Częstochowskie Zakłady Chemiczne**
Telefonu № 223 **i Fabryka Tektury Asfaltowej**
ulica Nowa № 20/22. **Landau, Bergman Dr. Mościzyc.**

Biuro pośrednictwa i zleceń

„RENOMETR“

w Częstochowie, III-oja Aleja № 60.

Telefonu Nr. 138.

Przy najrozleglejszem pośrednictwie i warunkach najdogodniejszych załatwia i przeprowadza: sprzedaż, zamiany, dzierżawy, parcelacje majątków ziemskich oraz sprzedaż nieruchomości miejskich, willi, zakładów przemysłowych, tak w Królestwie, jak Litwie, Rosji i zagranicą. Tamże lokata kapitałów.

PRODUKTA Z SOLI NATURALNEJ DOBYWANEJ Z WODY

VICHY

ŹRÓDŁO RZĄDU FRANCUSKIEGO

PASTILLES VICHY-ÉTAT 2 lub 3 po każdym jedzeniu ułatwiają trawienie.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dla preparowania samemu wody alkalicznej i gazowej.

Ważna wiadomość dla szukających pracy na czas jesieni i zimy.

W Argentynie (Ameryka południowa) potrzebni są robotnicy mężczyźni i kobiety do robót w polu, od połowy września do kwietnia. Płaca wynosi po 3 koron dziennie, wikt dostawni i mieszkanie. Podczas zniw, jakie tam wypadają w styczniu i trwają do kwietnia, płaca 5 do 10 koron dziennie wikt i mieszkanie. Można otrzymać robotę przez okrągły rok, albo też wrócić z wiosną do kraju. Bliższe wiadomości udziela Tow. „Opatrzność“ w Krakowie, ulica Pawia 1. 2.

Towarzystwo „Opatrzność“ z każdą liczącą partją posyła dozorcę dla opieki nad robotnikami w podróży i na miejscu. Koszt podróży z Krakowa aż na miejsce twynosi około 180 koron. Wyjazd z Krakowa co tydzień.

Uwaga. Unikać pokątnych agentów i zgłaszać się wprost do Towarzystwa „Opatrzność“ w Krakowie ul. Pawia 1. 2.

File Towarzystwa znajdują się w Osmięcimiu i Jarosławiu.

PORCZOCZY. Pracownia porczoch i nadrabianie. Tanie bo w prywatnem mieszkaniu, Aleja II № 31 K. Kieszczyńska. 1219 40—1

Strzyżycy ograne z roku 1824 do sprzedania, ul. Teatralna Nr. 16, Lewandowski, od 6 wieczorem. 1338—1—1

Potrzebna rosjanka z patentem. Wiadomość w redakcji. 1329—1—1

Pierwszorządna
Chrześcijańska

PRACOWNIA
i MAGAZYN
wrobów złotych, srebrnych i brylantowych

JANA SZEFLERA

(dawniej St. H. Grünmana)
Aleja II, dom imienia № 16
w Częstochowie

POLECA:

wybor biżuterji złotej z drogiemi kamieniami, jako to: pierścienki, broszki, koleczyki, bransolety, broloki krzyżki, łańcuszki damskie i męskie, oraz platory stołowe i fantazyjne.

Przyjmuję się zlecenia na letony medale pamiątkowe, monogramy, faksimile, i wogóle wszelkie obstalunki w zakresie jubilerstwa wchodzące.
Ceny fabryczne.

1027 45—2

Lodownia (duta do wynajęcia w każdym czasie u SS. Krzka, i Aleja Nr. 3. 1333 3—1

Skłopia spozyczy do sprzedania, ulica Szkolna № 3. 1312—1—1

S. Szczawiński

w Częstochowie (obok Teatru)

Skład Win

DELIKATESÓW

i towarów kolonialnych

ogz. od 1878 r.

TELEFON Nr 9.

POLECA:

Wszecławiatowy najwytworniejszy

Koniak Jas Prunier & Co

oraz **Wino Szampańskie**

Księcia „Montebello“

najmodniejsze w świecie smakoszy.

Specjalność firmy

IMPORT

WIN

Węgierskich

Francuskich.